

можна зробити висновок, що це не обов'язок, а право суду. Отже, вирішення питання про проведення чи ні закритого судового розгляду залежить від професійної та моральної свідомості культури конкретного судді, який у нарадчій кімнаті вирішує питання винесення мотивованої ухвали про закритий судовий розгляд справи.

Також, на мою думку, необхідне вдосконалення положень цивільного процесуального закону, які б чіткіше регулювали забезпечення захисту конфіденційної інформації під час здійснення судового розгляду цивільних справ.

Отже, в умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства визначеної законом конфіденційної інформації має бути забезпечено у всіх сферах, у тому числі під час здійснення цивільного судочинства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України, 28 червня 1996. С.141.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України, 18 березня 2004, С. 135, С.156.
3. Про державну таємницю: Закон України, 21 січня 1994, С.93.
4. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України, 2012. URL: <http://mego.info/> (дата звернення: 31.10.2021)
5. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права. М.М.Ясинок, М.П.Курило, О.В.Кіріяк, О.О.Кармаза, С.І.Запара та ін. Підручник. 2016. URL: <http://repo.sau.sumy.ua/> (дата звернення: 31.10.2021).

ФІСУН Наталія,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

ЮНІНА Марина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

В усіх демократичних країнах світу право власності є першим правом, яке захищається після природних прав людини. У всі часи інститут речового права мав ключове значення для цивільного права. Його основні положення визначають зміст інших розділів цивільного права, договірному права,

спадкування, тощо. Це пояснює постійну зацікавленість у дослідженні захисту прав власності представниками юридичної науки. Ми завжди надавали великого значення захисту прав власності, адже власність громадян, та державна власність є основою розвитку української держави[1]. Коли ці форми власності захищаються, то фактично йдеться про захист основ суспільства. Необхідність комплексної охорони майна громадян впливає і з того, що воно має безпосередньо задовольняти їх матеріальні та культурні потреби. Переважна більшість громадян виконує свої конституційні обов'язки: охороняє і зміцнює державну власність, поважає права та інтереси інших громадян, у тому числі їх майно. Проте є ще багато людей, які порушують ці зобов'язання. Велику роль відіграють стандарти, що забезпечують гарантії та захист права власності. В основному це цивільно-правові положення, які мають стати основою для подальшого вдосконалення цивільно-правової охорони права власності. Слід підкреслити, що захист права власності поширюється не лише на цивільне право, а й на інші галузі права, зокрема кримінальне, адміністративне, трудове тощо. Цивільний захист права власності здійснюється своїми особливими методами, які відрізняються від кримінально-правових та адміністративно-правових. Цивільно-правова охорона, крім загальної мети для всіх способів захисту права власності, виховання громадян у дусі поваги до власності, переслідує й спеціальні цілі, притаманні цивільно-правовим методам захисту. Такою конкретною метою є прагнення відновити порушені права, попередню власність та особу, чий права були порушені. Якщо річ викрадена у власника, він може подати до суду за її витребування. Коли хтось заважає власнику використовувати його предмет, він може подати в суд, щоб усунути перешкоди для його використання. Якщо власник з якихось причин не може витребувати річ, що вийшла з його володіння, він може за певних умов вимагати відшкодування завданих йому збитків і таким чином відновити попередній майновий стан. Отже, у всіх цих випадках йдеться про відновлення попереднього майнового стану особи, права якої порушено [2].

Стаття 13 Конституції України проголошує, що засадничим принципом у сфері захисту права власності є положення про те, що держава забезпечує рівний захист всіх суб'єктів права власності[3]. Поведінка тих чи інших осіб може створювати загрозу для власності, суб'єктами якої вони не є. Це вимагає від держави брати на себе захист права власності, в тому числі й цивільно-правовими засобами. Певною мірою захист права власності здійснюється за допомогою норм права, що належать до різних галузей законодавства. Скажімо, окремі види протиправної поведінки, що загрожує порушенню права власності, розглядаються кримінальним правом як злочини і передбачають застосування відповідних санкцій з боку правоохоронних органів. Порушення права розпорядження може мати місце не тільки у разі позбавлення власника володіння належним йому майном, а й у випадках незаконного обмеження його у можливості реалізації правомочності

користування або розпорядження цим майном (наприклад, при здійсненні опису майна чи накладенні арешту). Тому закон передбачає, що власник майна має право вимагати усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпоряджання своїм майном (ст.391 ЦК) [4]. Власник майна може пред'явити позов про визнання його права власності, якщо воно оспорується або не визнається іншою особою, а також у разі втрати ним документа, який засвідчує його право власності [4].

Позов про визнання права власності – це вимога власника майна про встановлення перед третіми особами факту володіння ним права власності на спірне майно. У цьому випадку така вимога може бути подана окремо або у поєднанні з позовами про повернення майна або усунення перешкод у використанні та розпорядженні майном. Позови про визнання права власності спрямовані на захист можливості здійснення права власності шляхом підтвердження в суді факту належності власнику спірного майна на праві власності [5].

Таким чином, визнання права власності є загальним способом його захисту. Захист права власності є самостійним суб'єктивним правом, яке виникає в момент виникнення загрози його порушення або оспорування. У зміст даного права включається правомочності, кожна з яких полягає у здійсненні активних позитивних дій. У правовідносинах щодо захисту права власності предметом захисту виступають безпосередньо права на зазначені об'єкти. Саме права можуть бути порушені з боку інших осіб, і саме щодо них цивільним законодавством передбачено низку способів, якими особа може захистити свої порушені чи оспорувані права та охоронювані законом інтереси. У разі оскарження права засобом захисту є позов про визнання права. Якщо у випадках, передбачених законом, визнання права власності є необхідним як права на підтвердження юридичного факту, то визнання права власності має здійснюватися шляхом встановлення юридичного факту.

Список використаних джерел:

1. Кравчук О.О. Державна власність як форма власності в Україні (аксіологічний аспект). *Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. Політологія. Соціологія. Право: Зб. наук. праць. К.: НТУУ "КПІ", 2012. №2 (14). С.104-109.
2. Про деякі приписи законодавства, яке регулює питання, пов'язані із здійсненням права власності та його захистом (Інформаційний лист Вищого арбітражного суду України від 31.01.2001 № 01-8/98): веб сайт. URL: <http://www.arbitr.gov.ua/news/580/> (дата звернення 06.11.2021)
3. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 15 серпня 2020 р.:(офіц. текст). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2020.- 7 с.- (Закони України)
4. Цивільний Кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 2 серпня 2021 р. (офіц. текст, джерело документа: (<https://zakon.rada.gov.ua>). К.: ПАЛИВОДА А.В., 2021. 135 с. (Кодекси України).
5. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: Постанова пленуму вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014.№5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005740-14#Text> (дата звернення 06.11.2021).